

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru maramureș pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr. pentru de-care publicare.

Libertatea de presă și Parlamentul Croației.

Fără comentariu vom schița desbaterile din dieta Croației privitoare la suspendarea juriului pe timp de trei ani. Regularizarea presei s'a zămislit la noi prin cunoscutele enunțuri oficiale și oficiale. Ne-a imitat îndată Croația. Aici cuvîntul trup s'a făcut. Vom avea deci să imităm noi faptele concrete din dieta Croației, și aceasta pentru intimul raport cu privire la paternitatea modernului liberalism.

Purcedînd omul din premise false, este lucru de tot natural ca concluziunile încă să fie false.

Am ajuns tare departe. Maghiarizarea naționalităților din fantomă înspăimîntătoare ce era ea, începe a lua forme mai concrete, și nu trebuie fantasme de pictor spre a-i putea zugrăvi încă de acuma portretul.

Noi suntem chiarificați. Am vorbit contra bolnăviciosului curent când serios când glumind. Am invocat momente din istorie, topografia țerei noastre, etnografie, limbistică, ba în cele din urmă și motive politice, cari nu stau sub discrețiunea șovinismului spurcat de ași.

Ne-am apărât care cum am știut. Apărarea noastră s'a timbrat de agitațiune, și ni s'a dis: „Lucrați contra maghiarisărei, deci ve vom sugruma.”

Departa am ajuns! S'a sdrobit în noi și ultima rază de speranță de a putea opri curentul bolnăvicios: „maghiarisărea.”

N'avem lipsă de suspendarea juriului în Ungaria, căci noi nu vom mai scrie contra maghiarisărei. Primim situația internă după cum ni se prezintă ea, o primim de bună, căci ea așa ni se prezintă, și din adîncul inimii regretăm, că de ași încolo nu vom mai dice că ea nu este bună.

Încă odată: N'avem lipsă de suspendarea juriului, avem noi căi și mijloace pentru conservarea caracterului nostru național. Avem credința, că da, grădinarul poate face după plac cu pomii din grădina sa. Se poate face altoirea în mod volnic. Știm și aceia că altoind omul în pom nobil și puternic pînă părădureț, natura pomului învinge, el și păstrează soiul, și încercarea încercare rămîne.

Ne supunem deci intenționatului mod de regenerare națională cu încredere în neisbînda încercării și trîncina noastră.

Cu aceasta trecînd preste psihologia procesului pomologic vom zăbovi ceva la Libertatea de presă și parlamentul Croației.

În ședința de Mercuri dieta Croației a pertrat proiectul de lege privitoriu la suspendarea juriului pe timp de trei ani.

Raportorul Giurici amintește estravaganțele presei în timpul din urmă, cari prin juriu rămîn nepedepsite. Guvernul nu voește să sugrumă libertatea de presă, ci voește să supună la judecata judecătorilor cu carte cele scrise prin diare.

Jivcoviți afirmă că juriul este instituțiune slavă. Astfel fiind el, trebuie să fie grave motivele pentru cassarea acestei instituțiuni. Vieață constituțională și politică fără libertate de presă nu se poate închipui. Admite că Starcevicianii fac abus de puterea presei pusă în mîna juriului, însă vorbitoriu-l i zace la inimă libertatea cuvîntului și a scrierei. Guvernul a dat declarațiuni în comisiune că prin intenționată suspendare a juriului vrea să pedesească numai abuzurile în presă, și totuși de o săptămîna încoace diariul „Pozor” este confiscat în toată ziua, deși el nu lovește în nici o lege. Vorbitoriu-l spune că el 20 de ani a fost jude, și el ca omul paragrafilor n'a aflat un singur cuvînt în diariul „Pozor,” pentru care s'ar fi putut confisca. Confiscarea este deci numai șicană.

Pe această cale se face imposibilă o discuție liberă în Croația. Este pentru suspendarea juriului și aceasta o face cu mare măchnire sufletească. Condamnă dispozițiile cu privire la puterea retroactivă a legii, deoarece după cum arată casurile concrete aceasta s'ar putea reduce la poftă de răsunare.

Banul Khuen Héderváry, polemizînd cu antevorbitoriu-l dice că juriul n'a condamnat pînă acuma nici un cas ce i-a fost supus la judecata sa. Acest abus cu libertatea de presă a dat naștere proiectului actual. Juriul ca instituțiune de stat fu introdus spre a apăra dreptul singuraticilor și al statului, îndată ce el nu mai apăra dreptul statului, nu mai are îndreptățire la existență. Asigură parlamentul că dînsul a lucrat numai sub presiunea situațiunei, că va respecta libertatea și că actuala lege va fi numai provisorie.

Presă a început a colporta neadevăruri și ea pentru aceasta a rămas de juriu nepedepsită; dacă ea nu fu pedepsită pe această cale, guvernul a trebuit să apere dreptatea pe altă cale. În interesul adevărului deci s'a simțit necesitatea de a apăra adevărul în presă prin suspendarea juriului, mai mult nu.

Banul a încheiat cu următoarele cuvinte: „Dechiar, întocmai cum am declarat și în comisiune, că spre acest scop guvernul va da instrucțiuni spe-

cială organelor sale, după cari acestea vor avea să urmărească delictele de presă amintite de mine. În aceste casuri respectivul nu se va putea subtrage dela pedeapsa meritată. Cu cât e mai mare puterea pusă în mîna guvernului, cu atât e și responsabilitatea lui mai mare. Responsabilitatea va conduce pe guvern, și va intenta proces de presă, dacă el în ori ce cas va putea lua responsabilitatea pentru acel proces.

Schramm condamnă dispozițiunile retroactive din proiect, căci scriitoriu-l articolilor cari lovesc în vre-o lege, precînd i-a scris, se credea spriginit de juriu.

Frank vorbește contra suspendării juriului. În polemie cu antevorbitoriu-l aruncă acestuia în față că nu-i pricepe noțiunile lui despre liberalism și radicalism, pentru aceea unde noțiunile nu sunt clare acolo vin vorbele la ordinea dîlei. Neagă că terorismul de ași ar fi urmarea agitațiunilor din presă. Invoacă ca argument pentru libertatea presei, marea importanță a ei care tocmai acuma este de lipsă, când se pune în vedere negoțiările cu Ungaria. Se iae croații dela unguri exemplu și dela ținuta presei ungurești, de câte ori e vorba de negoțiare cu guvernul austriac.

Mai vorbește încă Giurgeviți și șeful de secțiune Klein, după care apoi se pune la votare proiectul și se primește de cătră majoritate.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Țeara Bârsei, în 17 Octombrie 1884. Domnule Redactor! Permiteți-mi a Ve relata și eu ceva scolaric!

Afacerile scolare, atențiunea publicului într'un mod mai deosebit asupra acestora și considerarea meritului învățătorilor, cari se disting în cariera lor și în societatea omenească, me îndeamnă, ca prelîngă cele ce s'au publicat sub datul Regnov cu privire la adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din țeara Bârsei și din Treiscanne, ținută în Rășnov din 23—26 Septembrie, să mai adaug următoarele:

Afacerile scolare la Români din Transilvania sunt încă în faza dezvoltării lor, de aceea n'au ajuns încă interesarea de ele la nivelul dorit. Lor trebuie să li se dea în dîilele noastre și în impregiurările actuale o atențiune mai mare, căci știut este că numai dela scoale bune și corespunzătoare cerințelor actuale, dela învățatorii cei buni, zeloși și binecualiificați așteptăm progres real și pipăit pe te-

FOIȚA.

Ceva despre

Shakespeare și teatrele engleze în secl. XVI.

(Schiță literară.)

(Înceere).

Ei se puteau preumbla pe scenă în tot decursul piesei, ridînd de strimbăturile comedienților, pe cari ei îi considerau de șolomonari, de oameni necurați.

Publicul de categoria a 2-a ocupa locul dinaintea scenei și se compunea din poeți, critici, actori fără ocupație și de alți oameni cu pretensii literare.

Acestia au format areopagul inteligenței, dînd semne șgomotoase de aprobare sau de desplăcere față de jocul actorilor sau de valoarea piesei.

Vai era de poetul sau actorul, dacă din întîmplare se află între ei vre-un rival sau rîuvoitor al seu, căci el a putut fi sigur de o întîmpinare puțin incurajatoare și acompianată de strigăte ca: jos cu dobitocul! scoateți-l, înghilțiți-l, omorâți-l!

La spatele oamenilor de litere erau înșirate, în lungi rînduri, mese și scaune, unde se servise

spectatorilor, în mare parte lucrători marinari etc. nește beuturi infecte și mîncări de un miros amestîtor.

Urma apoi galeria de rangul prim, eschisiv rezervat frumșetelor venale, cari și-au etalat aci grațiile lor, mai mult sau mai puțin irezistibile, sperînd vre o întîlnire galantă.

Nunc venio ad fortissimum . . . înțeleg galeria a 2-a și ultiua.

După formă cât și după atmosferă s'ar fi putut numi cu drept cuvînt coteț, unde se îmbulția într'un amestec desgustător, tot ce Londra ofera în canalie și vagabunđi.

Tristă și scandaloasă adunătură, în sinul căreia pînă când Romeo își declama amorul Julietei, se comiteau foarte des bătăi crîncene și chiar omoruri.

În fața acestor cercustări umilitoare ale teatrului și a existenței ticăloase a poeziilor și actorilor vom pricepe, că a trebuit o adevărată vocațiune, o inspirație divină pentru a se arunca în lupta acelor prejudețe orbitoare.

Faceți, ca toate aceste miserii: sîrăcie, boală, disprețuire etc. să le indure un om ordinar și el va fi degradat, corupt; numai spiritele mari se pot înălța asupra destinului lor.

Criticul neamț, Eckermann, o autoritate în specialitatea sa, ne spune verde că Shakespeare n'a scris pentru teatru. „La teatru nici că a cugetat, dice el, spaciul restrîns al scenei era ceva prea mărginit spiritului seu creator.”

Este ușor a emite o afirmare, e mai greu însă a-o susține. Eckerman afirmă, dar nu documentează, pînă atunci să ne fie ertat a nu-i crede și eată pentru ce.

Mai nainte știm, că Shakespeare și vindea dramele, încă ca manuscrite teatrului unde el funcționa ca actor, regisor, criticător. Fiind el nevoit să renunțe la publicarea lor în tipar pe toată viața sa, urmează, că chiar trebuința teatrului de piese dramatice a fost stimulul principal pentru lucrările sale.

Mai mult: dacă esaminăm dramele shakespeareane putem vedea în ce grad autorul ținea compt de publicul, care vinea să-l asculte.

Așa spre exemplu el a crezut-o de neapărată trebuință, ca subiectul tragediilor să fie luat din clasa nobilă a societății, fiind că eleganții cavaleri, cari inundaseră pe fie-care seară scena teatrului, nu putură afla interes decît în piesele, cari au reprodus pasiunile cari îi dominară zilnic pe ei înșiși. Pe de altă parte ei au reclamat un limbaj susținut, ales, versuri armonioase. În nici o dramă a lui

renul bisericesc, național chiar și patriotic. Aceste afaceri până acum și-au primit impulsul și inițiativa lor mai numai dela Ven. Consistor. Indemnul de a se înființa conferințe și reuniuni învățătorești tot de sus a venit, apoi tot de acolo s'au trimis teme sau propuneri pentru pertractări serioase în adunările învățătorești, cu scop, de a se perfecționa ei în chemarea lor și de aici se constată după aceea folosul și progresul obținut din an în an în instrucțiune și aplicarea metodelor mai raționale și mai practice.

Și în anul acesta a mai dat Ven. Consistoriu tuturor reuniunilor învățătorești din Transilvania tema: „cetitul și scrisul sau scriptologia în școalele elementare” spre pertractare în adunările lor generale și a denumit tot deodată câte un învățător din sinul fiecărei reuniuni spre a prelucra menționata temă și a ținea prelegere din ea.

În districtul X-lea (al Brașovului) a fost denumit ca prelegător dl George Moian, învățător la școalele populare superioare din Brașov.

N'a putut afla Ven. Consistoriu o temă mai însemnată pentru aceasta adunare și pentru școală, decât aceasta și pot constata, că a nimerit persoana, care a putut pertracta și care a avut cunoștință deplină, că s'a interesat a se perfecționa în chemarea sa încă înainte.

Scopul meu de astădată nu este, ca să comunic pertractarea în toată estinderea ei și să-i fac critică detaiată, ci rămân pe lângă scriptologia în înțeles strict. Constat numai în general, că tema a fost cât se poate de bine lucrată și pe larg. Dl prelegător a luat în considerare la prelucrarea temei pre cei mai renumiți și mai moderni pedagogi.

La partea teoretică a amintit și despre dezvoltarea simțurilor în elev, apoi despre disciplină, care este o parte foarte momentuoasă în instrucțiune. Partea practică încă a fost pe deplin satisfăcătoare. Toate acestea le am ascultat toți învățătorii prezenți cu mare atențiune și le-am primit cu plăcere, ear pre mine m'a făcut să-i arăt recunoștința mea particulară.

Prelegerile ținute cu aceasta ocaziune și păreriile Dsale la diferite obiecte au dovedit, că posedă deplină cunoștință în specialitatea sa. Acestea cunoștințe pedagogice și le-a câștigat atât prin studii continue cât și prin praca de mai mulți ani ca învățător, prin participarea și prin prelegerile ținute în doi ani la conferințele învățătorilor din comitatul Făgărașului, unde a luat singur inițiativa cu prelegeri și propuneri spre perfecționarea învățătorilor.

Acestea și alte inițiatives din anul 1882 cu ocaziunea cursului supletoric de învățarea limbei maghiare ținut în Cristurul săcușesc, m'a îndemnat a-l folosi de obiect la o cestiune generală pentru toți învățătorii români.

Distingerea învățătorilor, cari au fost cu trup și suflet pentru școală și au dovedit intradevăr progres real, la Români din Transilvania până acum nu s'a considerat, cu atât mai puțin s'a încurajat. În Banat și în Ungaria se apropie a se considera ceva mai mult. Ar trebui încurajată distingerea: prin laudă, premiare și avansament, căci prin acestea s'ar vedea, că se apreciază zelul și osteneala lor și ei s'ar încuraja în chemarea lor. Când o face statul nostru, când o face aceasta alte națiuni culte din și afară din patrie, atunci e necesar, să o facă și românii în interesul lor propriu. Chemați a o face aceasta sunt autoritățile superioare școlare și inspectorii școalelor confesionale, cari cunosc activi-

tatea și sporul adevărat și în mod de aproape. Domnii protopopi, comisiunile esaminatoare și presidenții reuniunilor, învățătorii ar trebui să facă rapoarte și în aceasta privință sinoadelor protopopești și în deosebi Ven. Consistoriu archidieceșan; eară aceste corporațiuni și autorități, basate pe date pozitive, să distingă, să premieze și să încurageze pe astfel de învățători zeloși și acurați în îndeplinirea chemării lor.

Mult așteaptă românii dela școală și totuși puțin interes se arată pentru perfecționarea și ridicarea ei.

Învățători cu merite și rutinați ar fi să se înainteze, să avanseze adevărat să fie protegiați a ajunge în posturi de directori și inspectori de școală. Numai prin avansament d. e. ca la conlocuitorii nostri Sasi se poate la noi remunera vrednicia și silița învățătorilor. E o necesitate deci avansarea aceasta în progresul școlii.

Nu știu cum va dirige un preot o școală așa, ca să devie ea corespunzătoare, când el n'a fost învățător și n'a mers pas de pas cu progresul școlar. Tot asemenea putem dice și despre atari inspectori de școală, adevărat despre acei dni protopopi, cari nu au fost nici odată învățători sau profesori.

În alte părți școalele și au deputații lor la sinoade și congrese, și din învățători se ridică referenți școlari, căci ei în adevăr știu controla și recomanda ceea ce e de lipsă școlii.

Deci precum e evident, că persoana cu puteri spirituale și distinsă, care cunoaște împregiurările locurilor vre unui cerc, poate ajuta mai ușor pe locuitorii la acele împregiurări, așa este evident, că cestiunea cea mai însemnată a școlii o poate ajuta mai ușor și mai mult un bărbat probat al școlii.

A sosit doară timpul, când trebuie să se convingă și Românii, că bărbații școalelor au fost până acuma cei mai neremunerați, și ar trebui să se facă ceva spre a se putea remunera și ei; ar fi prudent să procedă și Românii cum proced alte națiuni culte, cari consideră și disting pre învățătorii cei demni și pătrunși de sânta și înalta lor chemare.

I. Dobreanu.

Viena, 15 Octomvre, 1884. Dnule Redactor! Succesul necontentelor lupte purtate de fruntașii națiunii noastre, pentru a ne valida un loc onorific între elementele statului, se va putea mai ușor realiza, când toți fiii națiunii îi vor sprigini lucrând în sfera lor de activitate.

Multe au fost și sunt încă greutățile cu cari avem de a ne lupta, așa încât nu se poate prevedea timpul când vor trebui să se curme.

Pe basa celor ce se întemplantă în țara noastră ne-am deprins a crede că starea actuală negreșit va trebui să se schimbe. În credința aceasta întărindu-ne din ce în ce mersul lucrurilor, nu ne este permis a renunța la activitate, și a aștepta să ne cadă para în gură.

Aceasta cu atât mai vârtos cu cât e fapt istoric că noue nimic nu ne-a venit de afară, ci ceea ce am dobândit a fost un rezultat al muncii noastre neobosite. În special dela noi generațiunea tină se pretinde să ne înarmăm cu armele științei, să ne pregătim de ajuns, pentru ca la timpul seu să fim demni următori ai anteluptătorilor nostri.

Numai astfel urmând vom putea lupta bărbătește sacrificând totul când interesele națiunii noastre vor fi puse în joc. Pentru ca să o putem face aceasta, înainte de toate se recere ca să ne dedăm

fost impusă imitarea vre-unui model, el a putut pune în acțiune atât fantasia cât și talentele sale speciale.

În mijlocul acestor stări ale lucrurilor, espuse în mod fugitiv pe spațiul restrins, ce ospitalitatea „Telegrafului Român” mi l'a putut acorda, s'a desvoltat și s'a fortificat genialitatea lui William Shakespeare, înpunându-se peste puțin ca autoritate colegilor și ravalilor sei, cari vrând-nevrând au fost siliți să recunoască superioritatea lui.

De atunci au trecut mai bine de doi secolii, dar timpul acest agent al nimicirii și al uitării n'a putut să micșoreze admirațiunea ce i-o păstrăm.

Poetul cel mai mare al mării Germanii. Göthe, depune și el la rândul seu, tributul de recunoștință la pedestalul nemuritorului măiestru, dicând într-o strofă, ce merită să fie reprodușă:

„Einer einzigen angehören.
Einen einzigen verehren
Wie vereint es Herz und Sinn,
Lida! Glück der nächsten Nähe,
William! Stern der höchsten Höhe
Euch verdank' ich, was ich bin.“

Sibiu 22 Octomvre 1884.

A. St. S.

a fi oameni de caracter, cel mai prețios bun de pre pământ. Odată asigurați din aceasta parte ne va fi ușor a adauge și alte flori în cununa virtuților noastre.

Tot odată să ne învățăm a fi solidari, singurul mijloc prin care vom putea să impunem și străinilor, având de maximă: preponderarea intereselor generale celor particulare.

Trecutul nostru destul de tragic ne arată într'un mod eclatant, bucuria streinilor cât a crescut atunci, când au vădut că noi ne certăm și aceasta totdeauna a fost spre dauna noastră. Mai în toate casurile sau adevărit cele dișe de Gr. Alecsandresc în cuvintele:

„Cele mai multe rele, nu vin de pe afară

Nu le-aduc streini, ci ni le face, toate

Un pământean de-ai nostri, o rudă sau un frate.“

Conșcii de aceste adevărituri triste, să cultivăm încă de pe acum între noi spiritul de alipire și înțelegere reciprocă, ca nu cumva posteritatea să ne condamne pentru vina de carea antecesorii nostri n'au fost cruțați. Să fim siguri că în cazul acesta națiunea noastră va fi stimată și fii ei respectați chiar și de cătră cei mai inverșunați dușmani ai nostri. Va crește și prestigiul națiunii noastre și totodată va trebui în fața acestora să înceteze ori ce terorisare din afară, recunoscându-se drepturile ce ne compet ca națiune.

Având dar aceste în privire nu ne rămâne alta de făcut decât ca înflăcărati pentru binele națiunii noastre să nu perdem nice un moment ci să ne pregătim într'un mod conșciențios pentru terenul de luptă ce ne așteaptă.

Acum trecând peste aceste idei, cari a-și dori să le ved întrupate în tinera generațiune voiu vorbi despre o noue societate academică de curând formată.

Este cunoscut onoratului public că la universitatea de aici sunt studenți din diferite țări și de diferite naționalități. Să înțelege că între acestia o dosă bună numără și fiii lui Israil. Au ajuns astăzi acest neam afurisit să strabată toate paturile societății și cine știe dacă viitorul nu ne va arăta minuni sevrșite de dēnsii. De altcum ei încă tot mai visează venirea unui Mesia cu o împărăție Jidovească. Se poate că favorinsându-i norocul să se realizeze acest vis. Lucrurile cam acolo merg după ce astăzi mai toate sunt pe mâna lor.

Dar să revin la obiect. Mare ne-a fost surprinderea când am vădut că noua societate a tinerilor jidani, civi ai României, are firma „Tinerimea română.” La început nu credeam ochilor. Cum se poate ca să mai existe o astfel de societate după ce e știut că tinerii români au deja una, carea este sufletul junimei.

În cele din urmă vrând-nevrând au trebuit să ne împăcăm cu cele întemplate și am ajuns la concludsiunea că spiritul jidănesc și cu aceasta voiește să facă speculă.

Ei adevărat au adoptat numirea aceasta, una fiind că nu sunt națiune ci o sectă, alta ca pe baza trecutului bun, al „României-June” să inducă în eroare publicul român așa încât acesta creșdend că sunt una aceste două societăți să-o sprijinească la timpul seu.

Aducend aceste la cunoștința publicului român sperăm că în cazul acesta jidovului nu-i va succede a face „Geschäft” și așteptăm la rândul seu ca și junimea de aici să și ridice glasul la locurile competente contra acestei usurpări de nume.

De altcum Vederemo*).

Sofocle

Oca Sibiului, 28 Octomvre 1884. Legea și dreptatea maghiarilor dela comitatul Albei-inferioare nici până astăzi după săptemâni și luni n'a aflat încă timp d'a rezolvi recursele și protestele popoului român, brutalizat cu privilegiul organizațiunii trecute a magistratului din loc.

Și, pre cum cunoaștem noi mânăuirea legilor prin maghiari, nici nu avem multă speranță că se va rezolvi curând, cu atât mai puțin, că se va isprăvi astfel precum de comuu se resoalvă atari afaceri în staturi de cultură și civilizațiune.

Speranța trebuie să o perdem cu desevrșire, pentru că și de atunci încoace se comit isbiri în România de aici, cari trebuie să pună în uimire și la probă și pre cei mai îngăduitori și mai răbdători dintre noi.

Intr'altel, parochul român gr. cath. Ioan Ghișoiu din loc primește în 26 Septemvre 1884 o decisiune a comitetului central electoral al orașului Ocna din 20 Septembrie 1884 sub Nr. 22/882, subscrisă de Szócs Iósef președ. și Pávai Iósef notar, prin care numitul paroch se încunoștințiază, că la reclamarea alegătoriului Ujvári Iános d'a șterge

*) Te rog procură-ne un esemplariu din statutele acestei societăți, ca să putem fi orientați mai de aproape despre scopurile urmărite de ea.

Red.

Shakespeare nu vom afla scene din viața clasei mijlocie, din clasa burgheză, pentru că acest element a lipsit ca totul dintre spectatori.

Dar ce s'a întemplant cu canalii de pe ultima galerie, care involbind ochii și ascuțind urechile din întunerecul pozițiunii sale, a vrut și ea la rândul ei să aibă parte la plăcerile ce ofere arta? Ce a făcut Shakespeare pentru a câștiga sau cel puțin a nu înstreina teatrului aceste spirite grosolane.

Metodul seu a fost simplu dar genial. A intercalat în structura piesei episoade, de comun în proză, cari n'au fost în nici o legătură strinsă cu acțiunea principală, înzestrându-le cu glume triviale; nește glume, cari au fost chiar potrivite pentru a redăștepta galeria a 2-a din somnulența nepăsătoare și misantropică, în care au pus-o tiradele lui Hamlet și ale lui Otello.

Factorul principal pentru dezvoltarea geniului lui Shakespeare a fost „societatea actorilor și a poetilor.“

Era datină pe acel timp, de a forma pentru mai fiecare ramură a poeziei și a artei, societăți sau scoli.

Aderenții acestor „scoli” au trebuit să se țină în lucrările lor de un principiu stabilit comun, ceea ce n'a împedat pe poetul a da teren liber individualității sale proprie. Din contră, în loc să-i fi

pre Ioan Ghișoiu din lista alegătorilor de pre anul 1885, din motivul că el în curs de doi ani n'a plătit contribuțiune în Ocna, comitetul central electoral, fiind că afirmarea reclamantului Ujvári este întemeiată pe baza tabelii de dare principală, a hotărât ștergerea lui Ghișoiu, înscris în lista alegătorilor sub Nrul curent 111.

Această hotărâre o trimet în orig. dle Redactor, s'o păstrați în colecțiunea în care va afla locul cel mai potrivit.

Amintesc încă numai că dl Ghișoiu ca paroch a fost și până acuma în lista alegătorilor din Ocna.

Însă această hotărâre a comitetului central elec. nu numai calcă în mod obscen clara dispozițiune a legii electorale, ci este și o piramidă absurditate, pentru că în tenoarea chiar și a acestei esistențe legi electorale curioase în felul ei, reclamarea făcută în an. 1882 nu se poate sub nici o condițiune referi la conscripțiunea alegătorilor pentru anul 1885.

Dară nici nu se poate altcum, dacă biata lege a apucat pre mâna strângarilor și a olarilor.

Încă una. Lazar Bănățan, fost sergente în armata ces. reg. și astăzi econom de frunte și inteligent, cu privilegiul acelei organizațiuni fu ales cu majoritate de voturi de reprezentante orașenesc. Însă cărpaciul Gáll Iozsef recurge la comisiunea verificatoare din Ocna contra alegerii lui Bănățan, pre baza unui atestat fals și mincinos, estradat de Michael Schmidt, notar comunal în Șurmică în care se atestază că Bănățan este în cercetare pentru furt de lemne. Deci comisiunea verificatoare șterge din acest motiv și pre L. Bănățan din șirul membrilor reprezentanței aleși.

Bănățan, vedându-se pre această cale miserabilă șters dintre reprezentanții orașului, recurge contra hotărârii comisiunii verificatoare, a cărei președinte este vice-comitele însuși, alăturând recursului hotărârea originală, prin care pretura centrală din Sibiu sistază procesul nefundat pornit contra lui L. Bănățan și îl declară nevinovat, pentru că cercetarea făcută n'a putut descoperi nici umbră de suspiciune macar contra lui Bănățan. Se pricepe nici acest recurs nu este rezolvit nici până astăzi.

Acuma însă L. Bănățan în 29 August 1884, face la judecătoria cercuală reg. din Sibiu și arătarea criminală pentru vătămăre de onoare și pentru calumnie, contra lui Gáll Iozsef și Michael Schmidt, pentru că recursul dat în contra lui și adevărul, pre baza căreia el fu șters, s'a cetit publice în comisiunea verificatoare și în prezența mai multor locuitori ocneni, și membrii ai reprezentanței orașenești.

La această arătare Bănățan a primit rezoluțiunea din 27 Septembrie 1884 Nr. 2224/1884, prin care acea arătare se respinge din motivele că procederea acuzărilor nu este calumniare, și că acușății afirmarea lor au făcut-o în recursul, dat contra alegerii lui Bănățan.

Așa este. Însă acel recurs, și acea adevărul și afirmare s'a cetit cu vers sonor, între mai mulți oameni în public!

Nui mirare dar, dacă în vederea astorfel de întâmplări bietul om, s'ermanul cive al Ungariei liberale, a pierdut toată pofta de a mai recurge la forurile mai înalte, d'a mai spesa înzădar deși cea mai scumpă parte din el este vătămăta și atăcată.

Și noi cetim gazetele, și trebuie să constatăm că dacă poporul croat încă se vede silit a face ce face, apoi noi, cărora ni s'au luat toate și nu ni se mai dă nimica, nici chiar scutul legilor existente, trebuie să stăm rău, trebuie să suntem cei mai miserabil tractați din toată monarchia.

Acestea ne dor și ne pune răbdarea la extremă probă; ne cade însă cu atât mai greu, dacă sunt chiar și români, cari numesc cestiunea noastră „primăria flămândă,” eară pre a altora „cestiune de plapoamă” etc.

Pre această cale nu vom ajunge departe nu numai, ci și lupta noastră întregă va fi zădarnică, pentru că dacă nu vom ajuta și nu vom întări părțile singuratic, apoi nici întregul nu va putea fi tare.

Așteptăm și hotărârile comitatului în cauza organizațiunii magistratului nostru, pentru ca să le putem împărtași și acele.

Nu vom înceta, vom lupta cu legea și cu adevărul în mână până în sfârșit să vedem, să constatăm, că până unde putem ajunge în acest stat cu dreptatea și cu legalitatea.

Voim să stoarcem cu ori ce preț sentința supremă, că noi românii esistem în lege, ori afară de lege, pentru ca la timpul seu să ne acomodăm aceste sentințe în toate aspirațiunile și mișcările noastre.

Dară și până atunci creștăm la răvaș și cele două casuri ilustrate.

Ion Răvășerul.

Dealul-Geoagiului (Cristești) în 16 Octombrie 1884. Stimate Dle Redactor! Nu i-au condeii în mână pentru a ve descrie nescarilucruri înbucurătoare, ci din contră despre unele calamități de cari am fost cercăți în est an pre aceste locuri muntoase și înproductive. În vara din acest an prin ploile torențiale și povoiuri; afară de aceea prin ghiața ce ne-au ajuns hotarul, puținele sēmănături de primăvară ce am avut a fost aproape nimicite, și pământurile muntoase fiind în mare parte prefăcute în nefolosibile. — Acum de nou o altă calamitate ne-au ajuns; fiind receală preste întreaga vară, sēmănăturile au întârziat cu coptul și acum întâiu o brumă și apoi o zăpadă mai mică și în urmă una groasă pică aici pre munții nostri, încât o mare parte din holde și grăul secerat în clăi aflătoare pre hotarale comunelor montane Dealul-Geoagiului, Mogoș, Ponor, Întregalde ni le acoperi, încât nu mai e speranță de a mai putea alege ceva din ele, căci zac și acum sub vëlul groasei zăpedi; cată dar că spre marea noastră nenorocire s'au realizat temerea exprimată de corespondentul D. Voastre de pe Arieș în Nr. 114 al „Tel. Rom.” — Recoalta e preste tot slabă față cu cea din anul trecut încât abia căpătăm o terțialitate.

În zilele trecute un vânt orcanic se iscă de cătră apus, care devastă tot ce li sta înainte; ne risipi tot ce aveam încă pe câmp fân, grâu, și ce a fost adunat, ba chiar și edificii întregi le derimă; făcându ne prin aceasta daune grozave.

Dar toate acestea nu ne sunt destule acum când nefericirea ni e la culme și iată și executori ne trag fără de seamă prețindînd întreagă suma de contribuțiune și aruncuri fără de a fi expirat încă anul.

Tergurile procsime de prin prejor după cum sum informat a fost slab cercetate față cu cele din vară. Vitele nu se plătesc mai de loc, dar nici nu e mirare când cu s'erac cu bogat e silit a merge cu ele în tîrg, unul pentru o lipsă, altul pentru alta; cea pentru a-și procura bucate pentru susținerea familiei și pentru a-și îndeplini necesarile zilnice, cea pentru că li lipsește nutrețul corespunzător pentru vite.

Nu numai nutrețul animalelor ci chiar și al oamenilor ne lipsește așa d. e. poame nu am avut, cartofii cari ne erau nutremânt principal prin receala continuă din vară s'au stricat cu deseversire alte legumi tot astiel.

Am scris aceste și Ve rog Dle Redactor a le publica în prețitul diar ce redactați pentru a se informa și onor. public cetitor despre starea noastră cea miseră în care ne aflăm aici pre aceste locuri muntoase.

Ioan Morușca,
cler. abs.

Mulțămită publică.

Pentru sortitura arangiată de Reuniunea femeilor române din Sibiu au mai încurs următoarele:

Prin Dna Otilia Comșa, colectantă: dela următoarele doamne; Ana Hâmbășan una pârche desagi din lână. Sora B. Săciuiu, 1 brău de lână. Amalia Moldovan n. Ciani, 1 țitoriu de unt, și 1 țitor de cenușe. D-ra Letiția E. Moldovan, 2 servete pentru poame brod. Ana Mih. Smigelschi colectantă: Pânză pentru 2 fețe de perină. Ana Dtru Secărea, 1 ștergar vîrgat. Maria Dtru Roman, 1 ștergar vîrgat. Elena Fântână, 1 ștergar. Ana Ioan Nedelcu, 1 ștergar. Măcinica Mihaiu Budoiu, una merindeață. Maria Ioan Oancea, 1 ștergărel. Ana Tomi Opincariu, 1 cot de pânză. Maria Dtru Stroilă, una merindeață. Susana Irimie Roman seb., una traistă de lână. Maria Ioan Bărză, una traistă necusută. Maria George Rusu, una traistă necusută. Maria Ioan Pologea, una traistă.

Pentru bunăvoința documentată față cu scoala reuniunii comitetul le exprimă mulțămită pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Autentic!) Episcopul Szász Karoly publică următoarea declarațiune, pe care o reproducem după diarul „Pester Lloyd.”

„Diarele de dimineață de astăzi publică — după cum se dă cu socoteala toate din același isvor — un comunicat despre audiența mea la Maiestatea Sa și despre preagrațioasele cuvinte ale regelui adresate mie cu această ocaziune. Constatând — bestătigend — lucrul principal: preinaltul interes al Maiestății Sale față cu circumstanțele districtului meu, între altele față cu referințele de limbă și cu maghiarizarea, trebuie să rectific cuvintele insinuate mie, ca se nu apar, ca și când mi-ar fi cu totul necunoscute referințele districtului meu. Districtul meu nu se mărginește cu Austria, și bisericile cu limbă germană sunt parte în comitatul Bács, parte în Tolna parte în cel al Pestei. Dintre cele aflătoare în Slavonia numai cea din Tordin este slavă, și acesta nu este croată, ci serbă. La întrebarea Maiestății Sale cu

privire la maghiarizarea am răspuns: Maghiarizarea merge încet în urma referințelor locale însă toți sunt credincioși fi ai patriei ungurești și credincioși supuși Maiestății Voastre.”

* (Rubrică permanentă.) Cetim în „Neue freie Presse” de Mercurea trecută: „Ni se scrie din Pesta: Curierul ce era se sosească ași din Viena, a sosit aici după întârziere de două oare, Intre Czobb și Kövesd au deraliat mai multe vagoane de pe trenul de marfe, vagoanele au trebuit delaturate și linia restaurată, aceasta a cauzat întârzierea.

*(Himen). Domnul Romul Furduiu, cleric absolut și va sërba mîne la 4 oare în biserica din Abrudsat cununia cu domnișoara Ana Gall, fca protopresbiterului Ioan Gall.

* (Postal). Cu înființarea oficiului de posta în Kobátdemeterfalva deodată se schimbă și mersul postei între Etéd și Korond; va comunica deci de patru ori pe săptămână posta în Etéd Kobátdemeterfalva anume: Duminică, Luni Mercuri și Vineri.

Mersul:

Pleacă din Etéd ¹ la	5	oare	45	min.
Ajunge la Kobátdemeterfalva	7	"	45	"
Pleacă din "	d. m. 3	"	5	"
Ajunge la Etéd	"	"	5	"

Mersul între Kobátdemeterfalva și Székely-Keresztur se modifică astfel:

Pleacă din Kobátdemeterfalva	8	oare	dim.
Ajunge la Székely-Keresztur	9	"	45
Pleacă din "	d. a. 1	"	15
Ajunge la Kobátdemeterfalva	2	"	50

* (De ce e bună universitatea din Cluș.) Basată pe un comunicat al diarului Kolozvári Közlöny, foia „Hermanstädter Zeitung” de aici ne aduce știrea că institutul de alienați din Sibiu din respect — aus Rücksicht — cătră universitatea din Cluș va fi mutat la Cluș.

* (135 de ani.) În unul din numerii trecuți amintiram de un evreu de 100 de ani, care astăzi numai e de 100 ci de o sută și mai bine, dar dubitam, că va ajunge la etatea ce o a avut un meseriaș turc din Constantinopole (suburbul Skutari), care lunile trecute a răposat după ce a trăit 135 de ani. A vedut multe lucruri bune și frumoase în viața sa dintre cari înălțarea pe tron alor 12 sultani. A vedut moartea aproape a tuturor oamenilor sei din familie, a fiilor, ficelor și nepoților sei.

* Cetim în „Românul” din 17 Octombrie vechiu. Încă o pierdere din cele mai simțitoare pentru România. Bunul și nobilul philo-român, Român A. Ubicini, a încetat din viață eri la 15 Octombrie. Dela 1848 el n'a încetat de a iubi țara și a lucra pentru dînsa. A vorbit necurmat despre dînsa; și vocea lui era ascultată. A instituit câțiva tiner români, și instrucțiunea ce da era temeinică, era morală era și patriotică. Ani întregi a adunat materilul trebuitor pentru istoria noastră; ani întregi a răscolit arhivele bibliotecelor Franciei și ale ministeriului afacerilor streine. El are mai gata o însemnată lucrare istorică, și dacă n'a fost încă sfîrșită și publicată este numai lipsa mijloacelor materiale care l'a oprit; căci noi Românii, vai! uităm une-ori pe cei cari lucrează cu iubire pentru noi. Plîngînd împreună cu familia sa aceasta pierdere dureroasă, i dicem: Românii nu vor uita pe Ubicini, și nu vor putea uita pe mult iubita sa familie.”

* După cum suntem informați din foile din România, Albumul lui Horia a avut să apară negreșit eri de sub tipariu. Acest album va cuprinde portretele martirilor din 1784. Prețul acestui album e numai de doi lei noi.

* (Românii și ospitalitatea.) Ospitalitatea la romani era normată prin lege. Iată cuvintele legii: Dacă vr'un călător sosește după sfîrșitul soarelui și voește a se adăposti la casa cuiva; stăpânul care nu iar oferi adăpostul poartă pedeapsa neospitalității, căci atât călătorului cât și zeului ospitalității, lui Iupiter, i-a cauzat superare.

* După cum cetim în un raport adresat ministrului instrucțiunii din România în județul Doljiu sunt 154 comune politice, în cari sunt numai 124 scoale, prin urmare 30 comune fără scoale. În unele din comune sunt câte 2 învățători și câte o scoală specială de fete, de aici numărul scoalelor de 134 și al învățătorilor de 137. Dintre scolari sunt 117 scoale de băieți, 11 de fete și 6 micste. Specificația în vîțătorilor e următoarea: 34 de gradul I. și 77 de gradul II. plățiți de stat, ear 26 plățiți de comune. După capacitate: 85 învățători normalisti. 5 cu curs liceal, 25 cu curs seminarial, 5 cu curs primar și 17 învățătoare cu curs central.

Numărul obligațiilor de a cerceta scoala din aceste 124 comune e 10.278 băieți și 5708 fete, pe când a acelor, cari au cercetat scoala e de 5,177 băieți și 473 fete; dintre cari 3257 băieți și 336 fete au cercetat clasa primă,

968 băieți și 66 fete clasa a II-a, 535 băieți și 22 fete clasa a IV și 91 băieți și 6 fete clasa a V-a.

În acest raport se constată un scădemânt de 5 scoale față cu anul școlar trecut. Căci pe când atunci eram 139 scoale cu 143 învățători, anul acesta sunt numai 137 învățători. Causa reducerii numărului scoalelor se aserie împrejurării că scoalele susținute de comune-deși cu bagatelul de 240 lei au avut de a suferi foarte mult din cauza puținului interes desvoltat de autoritățile politice, și învățătorii au fost necesitați a se ocupa cu alte lucruri.

Se accentuează, în fine în raport, ca județul abia dispune de 14 localuri anume pentru scoale, ear celelalte sunt case inproprii pentru scoale.

Paremi-se că nici noi nu stăm în punctul acesta mai presus de confrății din județul Dolju.

* (Ungurul păcălit prin sine însuși). Într-o ospătărie prânzia de o parte un român de alta un maghiar. Românul comandă pește, ear ma-

ghiarul carne de porc. Românul ca mai aspru de gură și face în curând treaba și fiind că îl ajunsese o sete se adresează către birtaș cu cuvintele: „peștele cere vin.“ La poruncă i se împlinește pofța. În curând și maghiarul voind a imita pre român strigă birtarului „domnule, porcul cere vin“ Amară păcălă!

* (Un erou din banda lui Rozsa Sándor), anume Danics, după numele lui de ștregar Csomó Sándor în lunile trecute a scăpat din închisoarea din Illava și s'a reñtors acasă în Seghedin, de sine se înțelege, spre marea bucurie a locuitorilor de aici. Csomó a fost unul dintre cei mai de frunte din societatea lui Rozsa Sándor, a fost prins prin influința contelui Ráday și a fost judecat de tribunal la o închisoare de 20 de ani, care însă s'a redus la 12, cari și ei au expirat și el s'a reñtors în deplină sănătate la soția și copiii sei. În hârtia lui de eliberare sunt numiți și complicitii lui dintre

cari Csonka Bálint, Sulykos Horváth, István și Ördög Iános cari numai mai târziu se vor elibera.

* (Bibliografie.) „România liberă“, supliment literariu de Duminecă 14/26 Octobrie are următorul:

Lui Eminescu, poezie de A. V. Despre determinism, de St. C. Mihailescu, Vis, poezie de Matilda Cugler Poni. Copilul netoatei, poveste oltenească de P. Ispirescu. Pe Mormânt, poezie de D. Z. Croniă, de Fra Dolce.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Octomvrie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.15	123.—
Renta de aur ung. de 4%	93.55	93.5
Galbin	5.80	5.78
Napoleon	9.71 1/2	9.70
London (pe polița de trei luni)	122.35	122.35

Nr. 332.

[918] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a venită vacantă din comuna Căcova se escrie pe baza ordinului Preaveneratului Consistoriu arhidiececan din 21 August 1884 Nr. 2680, ex 1883 concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Porțiune canonică 20 jugere pădure și 2 jugere arătură.

2. Dela 80 de familii câte două vedre de must și câte două zile de lucru de familie.

3. Venitele stolari îndatinat și regulate.

Toate acestea aduc la an aproape 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa supramenționata parohia au să-și substearnă suplicele provădute amăsurați prescrierilor legii din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la indicatul termen.

Sebeș în 1 Octomvrie 1884

Oficiu protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Tipeiu,
protopresb.

Nr. 190.

[916] 1—3

Concurs.

De oare-ce în urma concursului publicat în „Telegraful Roman“, a treia oară Nr. 20 a. c. la postul de capelan lângă neputinciosul paroch Iacob Tărchilă din Șeica mare, protopresbiteratul Mediașului, n'au concurat nici un individ calificat, se escrie de nou concurs pentru acest post cu termen de 30 zile dela datul de față.

Emolumentele sunt:

1. Cuartir cu edificiile necesarii asigurată din partea parochului.

2. Toate venitele stolare, unde va servi capelanul, computeate cu 50 fl.

3. Stola ficsă, asigurată din partea parochului Iacob Tărchilă, de 150 fl. pe tot anul.

4. O soarte de lemne din pădurea comunală computeată cu 16 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne petițiunile lor instruite la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Mediaș, 30 Septembrie. 1884.

În conțelegere cu comitetul bisericesc respectiv.

Dionisiu Chendi,
adm. ppresbiteral

Nr. 268.

[971] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în vacanta parochie de clasa a III. în Voivodeni-mari, ppresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Dela 100 familii câte o terdelă de oves de familie, precum și venitele stolari de preste an, staverite în ședința comitetului din 8 Septembrie a. c., cari toate aceste emolumente la oaltă dau suma de 370 fl. 45 cr.

Doritorii de a competi la aceasta parochie au a-și așterne suplicele lor în termenul mai sus arătat, instruite conform Statutului Organic și regulamentului din a. 1878.

Făgăraș 24 Septembrie 1884.

Oficiu protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Petru Popescu,
protopresbiter.

Nr. 341

[915] 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de clasa III Micănesci cu filia Almășel, protopresbiteratul Ilia, în urma ordinațiunei Preavenerabilului Consistoriu arhidiececan ddto Sibiu 21 August 1884 Nr. 2505 B., se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima aparițiune în „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

Dela 130 case câte una măsură mare de cucuruz smicurat (sfărmit), folosirea cimiteriului și venitele stolari obicinuite, computeate toate în bani dau un venit anual de 369 fl. 40 cr.

Doritorii de a competi la acest post au de a-și așterne petițiunile instruite în sensul statutului Organic și

a Regulamentului pentru parochii din 1878 în termenul prefipt la acest oficiu. Gurasada, 6 Octobrie, 1884.

Pentru comitetul parochial.

Alecsiu Olariu,
adm. protopresbiteral.

Infallibil.

Retrimitem banii primiți tuturor celor, cari nu va avè efect

„Roborantium“ (mijloc de a cresce barba).

El lucră cu același efect la căpățina goală (peșugie) la căderea părului, formarea petelor și la încăruntire.

După întrebuintare mai deasă garantăm succesul. Expediția în sticle originale cu fl. 1.50, la sticle de probă fl. 1 prin J. Grolich în Brünn.

„Roborantium“ s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la slăbiciunea memoriei și la durere de cap.

Deposit principal în Transilvania: pentru Sibiu: numai la băcănia F. A. Reissenberger. Bistrița: Fried. D. Hzerberth, farmacist. Cluș: Nicolau Scékky, farmacist. Feldioara: Wilhelm Schneider, farmacist. Aiud: Iosef Oberth, farmacist. Praid: A. Weber, farmacist. Székely-Kercstur Fr. Ios. Jaeger, farmacist.

Tot acolo se află:

„Eau de Hébé“ alifie orientale pentru frumusețe și din care se nasce frăgeție, forme frumoase și albe la trup, depărtează petele de piele și de vërsat. — Prețul 85 cr. [713] 30

„Bouquet du Serail de Grolich“ parfum de basmauă pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuinta și ca presente. Prețul fl. 1.50.

Nu este înșelătorie.

Neîncungiat de lipsă la economia de vite.

Pravuri de Transilvania pentru cai și vite cornute.

Pregătite din cele mai aprobate mijloace de casă, corespunđătoare relațiunilor noastre economice și pusejiunei țerei noastre, cari atât ca mijloc de cură, cât și ca mijloc preservativ nu ar trebui să lipsească la nici un econom adevărat.

Pentru cai.

Contra ciumei, șorecelilor și altor boale periculoase, precum: catarhoea organelor de respirațiune, catarhoea de stomach, nemistuire, colică, tusă, marasma (Abmagerung) preste tot, contra celor mai decide toare boale; mai departe servesc pravurile acestea la cal spre crescerea frumoasă și-l susțin sănătos și infocat.

Pentru vite cornute.

Contra deosebitelor aprinderi și alte boale, precum: flatulentia și colică, mai departe la vaci, dacă dau lapte puțin și slab, contra marasmei (Abmagerung) contra apetitului perdit și cu deosebire la vitele de îngrășat.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru oi.

Un obiect neapărat de lipsă în economia rațională de oi, preparat din cele mai aprobate și practice mijloace de casă, cel mai bun mijloc de cură și preservativ contra boalelor epidemice, cari domnesc mai adese ori, precum: Genuriu vermale de plămână (Lungenwurm), călbează, cloroșea (Anaemie Bleichsucht), tusă, diarhoea, bubat (vërsat) mai departe restituie apetitul perdit și vindecă toate boalele de stomach și a organelor din lăuntru ș. a. m.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru rîmători.

Cel mai aprobat mijloc de cură pentru rîmători. Curează diarhoea, colica, branca, precum și felurite aprinderi. — E de mare folos și pentru rîmătorii de îngrășat, fiind că face apetit și tot odată și îngrășă.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

[708] 9—10

Depositul principal de expedițiune la

Albert Wachsmann,

apotecar în Borgo-Brund. (Transilvania).

Mai departe în deposit: în Sibiu, Cluș, Alba-Iulia și Sighișoara la J. B. Miselbacher sen., în Bistrița la A. Kollmann, în Deva la Apotecar Josef Fr. Nádasch.

Chihlibariu prima-imperial.

Prețul din întemplantă scădut al materialului brut me pune în poziția de a scădea prețul **cigaretelor de chihlibariu** până la 50%. Amatorilor li se dă deci ocaziune de a-și procura cigarette din acest material scump pe prețuri ne mai pomenite.

Cigaretă 10 cm. lungi în loc de 10 fl. numai 4 fl. — cr.

„ 8 cm. lungi în loc de 5 fl. numai 2 „ 50 „

„ 7 cm. lungi în loc de 4 fl. numai 2 „ — „

Cilindre după fason oriental 20% mai mult.

Cigaretă pentru sugări 10 cm. lung în loc de 12 fl. numai 6 fl.

„ „ „ 8 cm. lung în loc de 8 fl. numai 4 „

„ „ „ 7 cm. lung în loc de 6 fl. numai 3 „

Toate sînt aședate în o cutie învêlită în piele Chagrin.

Espedarea se face pe lângă trimiterea prețului, sau cu rambursă. Comisiuni preste 10 fl. franco. Din considerarea marelui fluctuațiuni a prețului materialului brut sunt răspunđătorii numai pentru obiectele aflătoare gata. Observ că garantez soliditatea și calitatea mărfurilor, și ce nu ar conveni, să se retrimită pe speșele mele și eu voui reñtorna prețul trimis franco.

[919] 1—6

W. Henn,
Viena, X. Dampfgasse 11.